

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co środy, kosztuje w prenumeracji: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Insercyja od wiersza w półkolumnie (drukem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

PRZEGLĄD.

Monarchya austryacka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Włochy. — Niemce. — Rosya. — Księstwa Naddunajskie. — Turcyja. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Wiadomości handlowe. — Kronika.

MONARCHYA AUSTRYACKA.

Rzecz urzędowa.

Lwów, 15. stycznia. Dnia 16. stycznia 1854 wyszedł i rozesłany został z c. k. galicyjskiej drukarni rządowej we Lwowie, Oddział pierwszy, część LI. z roku 1853 dziennika rządowego dla kraju koronnego Galicyi.

Zeszyt ten zawiera pod

Nr. 210. Rozporządzenie ministerstw spraw wewnętrznych, sprawiedliwości i najwyższej władzy policyjnej z dnia 8go października 1853 obowiązujące w całym obrębie państw, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego w przedmiocie wystawiania rewersów na otrzymanie obowiązkowych egzemplarzy druków, przez władze i zakłady do ich odbierania prawo mające.

Nr. 211. Rozporządzenie ministerstwa skarbu w porozumieniu z ministeryum sprawiedliwości z dnia 12. października 1853 obowiązujące w krajach koronnych, w których prawo prywatne węgierskie miało moc obowiązującą w przedmiocie zastosowania §. 57 ustawy o należnościach z dnia 2. sierpnia 1850 r. do alatury małżonki, tudzież do nabycia w ciągu małżeństwa, oraz pozycyi taryfowej 65 do sprzedaży karczowisk.

Nr. 212. Rozporządzenie ministerstwa skarbu z dnia 15. października 1853 obowiązujące we wszystkich krajach koronnych spólnego związku celnego tyczące się używania drukowanych okrawków papieru na stęple celne z pieczęcią woskowa.

Nr. 213. Obwieszczenie ministerstw skarbu i handlu z dnia 17go października 1853 obowiązujące w całym powszechnym obrębie celnym tyczące się zniesienia urzędów celnych bocznych II. klasy Spieglitz w Morawii i Hruschau, Krenzendorf, Grosskunuzendorf i Jakter przedmieście Opawy w Szląsku.

Nr. 214. Rozporządzenie ministerstw skarbu i handlu z dnia 17go października 1853 tyczące się cła wychodowego na wełnę owczą.

Nr. 215. Rozporządzenie ministra spraw wewnętrznych z dnia 18go października 1853, mocą którego podaje się do wiadomości zatwierdzony przez Najjaśniejszego Pana przepis o uniformowaniu rzeczywistych członków akademii cesarskiej w Wiedniu.

Sprawy krajowe.

Lwów, 15. stycznia. Dyrekcya c. k. drugiego wyższego gimnazjum lwowskiego ogłasza, że egzamina uczniów prywatnych tegoż gimnazjum i połączonych z niem klas pobocznych odbywać się będą w pierwszym półroczu szkoln. 1854 od 12. do 20. lutego 1854.

Wiedeń, 10. stycznia. Mianowany w miejscu zmarłego hrabi Coudenhoven, nadzwyczajnym posłem i pełnomocnym ministrem zakonu Joanitów przy dworze cesarskim c. k. podkomorzy i jenerałmajor Karol hrabia Morzin miał dnia 5. b. m. zaszczyt doręczyć Jego c. k. Apost. Mości Swe pismo wierzytelne. (W. Z.)

Wiedeń, 11. stycznia. Ministeryum handlu potwierdziło wybranego uchwałą lwowskiej izby handlowej i przemysłowej kupca Józefa Breuer prezydentem tej izby. (W. Z.)

(Rozporządzenie c. k. administracyi finansów względem ściągania z obiegu drobnych pieniędzy papierowych na 10 kr.)

Wiedeń, 10. stycznia. Administracya finansowa postanowiła ściągnąć do 1. lipca 1854 niemieckie (oprocentowane) drobne pieniądze papierowe po 10 kr.

Pozostawia się więc każdemu do woli używać tych pieniędzy aż do terminu albo przy wypłatach do kas publicznych, lub wymieniać je na monetę zdawkową srebrną lub miedzianą według wyboru właściciela, albo też na inne pieniądze w c. k. kasie wymiany w Wiedniu i wszystkich głównych kasach na prowincyi. Dla większe-

go zaś ułatwienia sprawy tej upoważniono do tej wymiany wyjątkowo także i kasy zbiorowe. — W tych kasach ostatnich mogłaby wszakże nastąpić wymiana tylko kursujących jeszcze pieniędzy papierowych.

Po upływie wspomnionego terminu niemogą już kasy publiczne przyjmować przy wypłatach lub do zmieniania podobnych pieniędzy papierowych, bowiem należy je uważać na wyjęte z obiegu.

Natomiast zaś pozostają i nadal w obiegu węgierskie pieniądze papierowe po 10 i po 6 kr. (G. W.)

(Przeгляд stosunków austr. banku narodowego.)

Wiedeń, 11. stycznia. Odbyte przedwczoraj zgromadzenie wydziału banku narodowego nastęrcza nam, pisze lit. koresp. austr., sposobność do przeglądu stosunków tego ważnego instytutu, który głównie wpływa na interesa pieniężne monarchii.

Fundusze tworzące majątek banku, wynosiły z końcem grudnia 1847 r. 35,400.657 złr. i składają się obecnie z:

złr. 30,372.600 w pierwotnych wkładkach;
złr. 10,361.588 w funduszu rezerwowym,
złr. 24,516.700 w wypłatach na w rezerwie będące akcye, razem więc złr. 65,250.888.

Ogółowy kapitał banku podniesie się jednak w ciągu r. 1854 uzupełnieniem wypłat na emitowane akcye, z których blisko 15 1/2 milion. zalega na 80,000.000 złr.

Obieg banknotów był:
z końcem grudnia 1847 r. 218,971.125 złr. przy 70,240.570 złr. zmniejsz. się do 30 maj. 1848 na 177,810.512 " " 21,940.148 " " pomnoż. " " 31 sierp. 1849 " 259,349.740 " " 27,510.966 " " zmniejsz. " " 27 maja 1850 na 240,802.733 " " 31,345.038 " " pomnoż. " " 28 stycz. 1851 na 256,244.408 " " 37,001.254 " " a odtąd zmniejszył się powoli aż do teraźniejszego stanu 188,309.217 " " 44,881.334 " " } zapasie monet.

W portefeuille weksłów i w pożyczkach na papiery państwa był ruch następujący:

	Portefeuille	Pożyczki	Ogółem.
w styczniu 1848 r.	42,842.882 złr.	10,189.600	53,032.482 złr.
20. paźdz. 1849 r.	24,613.675	19,852.000	44,465.675
20. lutego 1850 r.	30,415.074	15,198.900	46,613.974
29. paźdz. " r.	36,566.698	21,596.000	58,162.698
28. stycznia 1851 r.	32,856.380	16,493.000	49,349.380
28. paźdz. 1851 r.	45,462.366	13,834.300	59,296.666
31. sierp. 1852 r.	31,368.874	14,140.000	45,508.874
29. listop. 1853 r.	55,615.734	24,227.400	79,843.134
31. grudnia " r.	52,674.836	23,863.000	76,537.836

Ogółowy dług należący się bankowi od państwa był:

z końcem grudnia 1848 r.	126,387.264 złr.
31. sierpnia 1849 r.	220,539.090
31. grudnia 1850 r.	196,430.010
28. stycznia 1851 r.	201,890.979
31. grudnia " r.	143,345.934
27. stycznia 1852 r.	144,028.784
31. grudnia 1853 r.	121,710.690

Normalnemi kwotami amortyzacyjnemi dawniejszej części tego długu będzie cały dług w ciągu 1854 roku na 119 milionów zredukowany.

Powyzsze liczby okazują wyraźniej niż wszelkie inne argumentacje, że wartość banknotów podniosła się znacznie w trzech ostatnich latach i można zresztą z pewnością spodziewać się, że się jeszcze więcej polepszy w roku bieżącym uzupełnieniem wypłat na akcye i amortyzacya ze strony państwa.

Będące obecnie w obiegu 188 milionów banknotów są pokryte:

44 7/8 milionami srebra;
76 1/2 " w wekslach i długach na zastaw splecalne w przeciągu 95 dni;
121 3/4 " długu państwa na zastaw i hypotekę;
10 3/8 " papierów państwa funduszu rezerw.;
4 1/2 " wartości gmachów bankowych.

256 milionami — po odciążeniu pasywów w sumie 6 milion. 252 milionami; a pokryte w ten sposób 188 mil. banknotów tworzą obok 148 milionów papierowych pieniędzy państwa blisko 56 % ogółowego obiegu pieniędzy papierowych.

Hiszpania.

(Dekret królewski. — Wiadomości potoczne.)

Madryt, 28. grudnia. *Gazeta de Madrid* ogłasza dekret królewski, według którego zaprowadzony ma być w całej Hiszpanii system metryczny, począwszy od roku 1855. Aż do tego czasu zatrzymany będzie w zupełności istnący teraz system rachunkowości publicznej, a rząd przedłoży Korteżom swego czasu sprawozdanie odnosząc się do pomienionego dekretu.

— Mrozy coraz większe, rzeki i studnie mocno zamarzyły.

— Prezydent ministrów, hrabia San Luis, używał przejazdki przez całych dwie godzin w powozie zamkniętym. Jutro złożyć ma JM. królowej wizytę. (W. Z.)

(Książę Parmy w Madrycie. — Stan zdrowia pana Turgot.)

Madryt, 31. grudnia. Książę Parmy przybył do Madrytu i przyjęty będzie u Dworu. Po długoletniem wzbranianiu się, uznał, jak wiadomo, królowę Hiszpanii, i zato wyniesiony został znowu na godność Infanta Hiszpanii. — Pan Turgot jeszcze niewyzdrowiał, ale rana którą otrzymał, niejest wcale niebezpieczna. — Uchylenie jeneralnych kapitanów Sanz i Lersundi dotknęło bardzo partję Narvaeza i Conchy. (Zeit.)

(Jeneral Prim.)

Madryt, 31. grudnia. Jeneral Prim wyjechał na francuskim paropływie pocztowym z Turcji. Jego pobyt w tym kraju odznaczył się rozmaitemi excentrycznościami, które się poniekąd wytłumaczyć dadzą znanymi oryginalnościami walecznego wojownika, i niezostają w żadnym związku z jego misją. Jeżeli bowiem ta misja zezwalała jenerałowi Prim uniknąć dłuższem oddaleniem z kraju politycznych zawikłań, w któreby łatwo był mógł popaść zostawszy w Hiszpanii, jeżeli czysto wojskowe studia, które mu wolno było robić za granicą, nie miały żadnego związku z jego polityczną czynnością, sympatyje więc i amatorstwa któremi się jeneral Prim tak często w Turcji popisywał, należy zupełnie odróżnić od jego misji i od rządu który mu ją nadał.

Najlepsi nawet przyjaciele jenerała Prim w Hiszpanii nie oceniali nigdy bardzo wysoko jego dyplomatycznych zdolności, i niezmiennie teraz zapewne swego zdania na jego korzyść. — Dziennik „España“ donosi, że jeneral Prim dopiero po długiej podróży do Aten, Rzymu, Florencji, Neapolu, Paryża i Londynu powróci do Hiszpanii. (Abbl. W. Z.)

Anglia.

(Fregaty parowe przeznaczone na morze śródziemne. — Ceny i dostawy zboża.)

Londyn, 30. grudnia. Z Portsmouth wypłynąć ma temi dniami na morze śródziemne dwie fregaty parowych „Sidon“ o 22 i „Leopard“ o 18 działach. Pierwsza zawieść ma zapasy dla floty tamtejszej, drugą zaś przeznaczono do przewożenia depešy rządowych.

Słychać, że dra. Bowring mianowano następcą Sir Jerzego Bonham, gubernatorem w Hongkong i głównym nadzorcą angielskiego handlu w Chinach.

Ceny zboża podniosły się w ostatnich dziesięciu dniach znów o 3 do 4 szylingi od kwarteru. Lecz bardziej jeszcze niż w Londynie, stanowiącym zwykle o cenach zbożowych dla całego królestwa, podniosły się ceny zbożowe na targach prowincjonalnych, gdzie nie ma dostatecznych zapasów i jego dowozu. Najmniej zaś dowieziono zapasów zboża w grudniu, w którym-to miesiącu, a mianowicie około Bożego Narodzenia bywały dawniej największe dostawy. Wnoszą więc ztąd, że farmerowie musieli większą już część zapasów swoich posprzedawać. Nie wiadomo zresztą, wiele jeszcze mogło im pozostać zboża, lecz zdaje się, że zapasy te muszą być bardzo już szczupłe. Porównawszy tabele przywozu z roku teraźniejszego z rokiem zeszłym, okazuje się, że mimo utrudnionej żeglugi na Dunaju, mimo szkodliwych wpływów nieporozumień politycznych na wschodzie Europy na wywóz zboża, a zresztą mimo tak znacznego zakupna do Francji i Włoch z portów morza czarnego, więcej jednak tego niż zeszłego roku (1852) przywieziono zboża do Anglii. (Gaz. Tr.)

(Wzmocnienie kontyngensu marynarki. — Okręta parowe.)

Londyn, 6. stycznia. Dowiadujemy się, donosi *Times*, że rząd zamierza pomnożyć liczbę majtków i żołnierzy morskich w roku bieżącym na 53 500 ludzi. Wynosiłoby to o 8000 ludzi więcej niż w przeszłym roku i dalsze wzmocnienie kontyngensu marynarki w liczbie 5000 ludzi zaciągniętego za administracji lorda Derby. Ogólne wzmocnienie kontyngensu marynarki od roku 1852 będzie przeto wynosić 13 000 ludzi. Teraz przybędzie 38 000 majtków i 15 500 żołnierzy morskich. Nielicząc całej żaglowej floty angielskiej, mamy teraz 15 parowych okrętów liniowych (których liczba wkrótce wynosić będzie 20), 5 parowych okrętów strażniczych i 7 fregat parowych, które z wyjątkiem jednej lub dwóch należą do najpiękniejszych statków, jakie kiedy spuszczone. Z paropływów parowych znajduje się tylko dwa („Sanspareil“ i „Agamemnon“) na morzach tureckich, a „Sanspareil“ nie odpowiada, jak się nam zdaje, zupełnie swojej nazwie. Większa część pomienionych okrętów należy do dywizji admirała Corry. Część floty znajdująca się na morzu śródziemnem, liczy również tyle okrętów, ile dywizya zostająca pod rozkazami admirała Dundas.

— Odwilż trwa ciągle, ulice prawie niedostępne. Ani jedna poczta nienadeszła; z prowincji spóźniły się poczty o 24 godzin. — W Liwerpoolu i Manchester niemiano wczoraj z Londynu żadnej

poczty. Tutaj powstało dla braku poczt wielkie zamieszanie. Mnóstwo zapadłych weksłów notowano wczoraj w braku awizów.

(A. B. W. Z.)

Francya.

(Wiadomości potoczne z Paryża.)

Paryż, 5. stycznia. Wczoraj odbył się w tuileryach pierwszy bal zimowy. Cesarz i Cesarzowa przybyli o godzinie pół do 10tej i otworzyli zabawę kadrylem. Na balu tym było wielu cudzoziemców, a między tymi znaczna liczba oficerów. Po wieczery, którą o północy zastawiono, udał się Dwór z powrotem, lecz bal trwał jeszcze przez kilka godzin.

— Powszechny bank krajowy Francji zaliczył tytułem pożyczki do 1. stycznia r. b. już 41½ milionów, chociaż gospodarcze instytucje kredytowe od niedawna dopiero w tym kraju istnieją, a równocześnie zaliczył bankom krajowym w Nevers i Marsylii sumę 1 miliona. W zeszłym miesiącu grudniu obligowały go strony rozmaite o zaliczenie sum wynoszących w ogóle przeszło 8 milionów.

— *Moniteur* donosi, że rząd stara się wszelkimi siłami przywrócić komunikacje przerwane zamieciami śnieżnymi.

— *Bulletin de Paris* pisze: „Upewniamy, że nowe dekreta względem znizenia taryfy celnej są tylko wstępem do zamierzonego zaprowadzenia systemu handlu wolnego. P. Berryer, syn słynnego adwokata, otrzymał od rządu polecenie zbadać skutki, jakie znizenie celi przywozowych w Anglii wywarło na stan tamtejszego skarbu publicznego.

— Korweta parowa „Cato“ wypłynęła z Tulonu dla wzmocnienia floty na morzu Czarnem; wkrótce mają tam odpłynąć i dwie inne fregaty parowe. (W. Z.)

Włochy.

(Litogr. „koresp. austr.“ o tendencyi nowych izb piemoneckich.)

Litogr. „koresp. austr.“ z d. 12. stycznia pisze: Cześć dla zasady monarchycznej równie jak winne względy dla Monarchy spokrewnionego z naszym dostojnym Domem cesarskim wstrzymywały nas od uwag nad niektórymi ustępami mowy od tronu przy zagajeniu nowej legislacji piemoneckiej. Senatowi Sardyńskiemu należy się słuszne uznanie, że w swym adresie odpowiedzi na mowę od tronu z wszelką oględnością unikał podsycać słowami nadzieje włoskich rewolucjonistów zwrócone głównie na Piemont, i tylko w godnej formie zapewnił koronie swą pomoc ku utrzymaniu niezawisłości własnego kraju równie jak do zaprowadzenia potrzebnych wewnętrznych ulepszeń. Zaś nowo-wybrana izba deputowanych objawiła w swym adresie odpowiedzi tendencję, którą jej prezydujący Buoncampagni w swojej wstępnej mowie jeszcze bliżej wyjaśnił, co wszakże niebyło potrzebnem, znane bowiem są frazesy, któremi partya rewolucyjna usiłuje pociągnąć ku sobie masy.

Dziwnem musi się wydać przechwalanie się rewolucyjnych liberalistów Piemontu. Narody, których sława i waleczność wyższą jest nad wszelką wątpliwość, słuchają chętnie o wielkich czynach swej historii, o zwycięztwach swych królów, dowódców i armii. Pochodzi to z naturalnego czcigodnego uczucia, z dumy narodowej, że sława ojczyzny sływa na wszystkich jej obywateli. Przeciwnie dotyka się strony bardzo drażliwej, wspominając z szczególnym naciskiem o klęskach wojennych narodu. Gdybyśmy Austriacy względem Piemontczyków tak często wspominali o świetnych zwycięztwach walecznej armii naszego Monarchy pod Novarą i Custoza, jakżeby się czuli obrażonymi i upokorzonymi „liberalni“ panowie? Ale sami niemogą nigdy o tem przemilczeć, owszem dokładają wszelkiego starania, ażeby owe „campi di battaglia“ gdzie nasza austriacka armia nieśmiertelne zebrała wawrzyny, a gdzie owa rewolucyjna „independenza italiana“, która się zuchwałą ręką targnęła na internacjonalne prawa terytorjalne, by natomiast zaprowadzić wątle urojenia, tak gruntownie została upokorzona, odświeżać zawsze znowu w ludzie piemoneckim wraz z wspomnieniami o tych klęskach i o swych dążeniach i zamysłach. To uporezywe przypominanie nie-szczęścia narodowego miałoby w pewnym względzie niejaką zasługę, gdyby tym sposobem chciano zapobiedz w przyszłości podobnym błędom. Ale jeżeli jak się mianowicie jawnie okazuje z mowy pana Buoncampagni, z wyrażeniem sympatyj dla politycznych wychodźców zachęcać ma „pełną nadziei młodzież“ Sardynii, ażeby z swej strony także „świętą pamiętkę“ (una sacra memoria) tego rodzaju zostawiła potomności, tedy musimy tylko ubolewać nad rządem, który jest zniewolony, opierać się na takich zywiołach i na takiej izbie. (Litogr. koresp. austr.)

(Proklamacya jeneralnego intendanta dywizyi Jvrea.)

Turyn, 2. stycznia. Jeneralny intendant dywizyi Jvrea wydał w Aosta dnia 30. grudnia proklamacyę, w której uwiadamia, że insurgenci w gminach Chanportet i Pont Rossa, równie jak doliny Aosta na widok królewskiego wojska poszli w rozsypkę i broń złożyli, przyczem pojmano 200 jeńców. Proklamacya kończy się temi słowy: „Mieszkańcy prowincyi Ivrea! z głębi doliny Aosta wzywam was do wydania wraz zemną okrzyku narodowego: Niech żyje statut! Niech żyje król!“ — Zdaje się, że tłumy powstańców otrzymawszy posiłki z gór, liczyły do dwóch tysięcy głów. Wszędzie pojawiali się powstańcy z okrzykiem: „Precz z konstytucją: Precz z podatkami! Niech żyje król!“ W Verres, gdzie wkroczyli dnia 27. grudnia, zabrali chorągiew konstytucyjną, podarli ją, lżyli wszelkimi sposobami i spalili ją nakoniec na ostrzu bagneta. Słychać, że się dopuszczali rozmaitych excesów. (Zeit.)

Niemce.

(Adres komitetu stowarzyszenia pruskiego w Królewcu do Króla. — Instrukcja względem fantowania za podatki zaległe. — Sprawa z Meksykiem. — Stan banku pruskiego.)

Berlin, 7go stycznia. Komitet stowarzyszenia pruskiego w Królewcu postanowił przedłożyć adres J. M. królowi z tą najuniżeńszą prośbą, „izby każdy Prusak po ukończeniu 17 roku wieku swego, a zatem po dojsciu do lat uzdalniających do służby wojskowej, ozdobiony był publicznie i uroczyscie kokardą pruską.“

Według instrukcyi wydanej ze strony ministeryum do władz administracyjnych co do fantowania za podatki zaległe, polecono należyty mieć wzgląd nietylko na okazujące się w tej mierze potrzeby gospodarstwa wiejskiego, lecz także i na potrzeby stanu utrzymujących się z pracy swojej artystów i uczonych.

Ministeryum zamierza rozpocząć budowę kilku nowych więzień, a to po części dla niedostateczności dawniejszych, częścią zaś dla poczynienia dalszych ulepszeń w tym względzie.

Rząd otrzymał zawiadomienie urzędowe o stanie sprawy reklamacyjnej kilku krajowych poddanych z pretensjami do skarbu publicznego republiki meksykańskiej, wynoszącami 54,274 pesos (około 78,368 rth. pruskich). Według tego zawiadomienia poszły sprawy te pomyślnie mimo wstrzymania wszelkich wypłat, a likwidacja sumy ogólnej nastąpiła już w połowie miesiąca października, poczem wypłacono większą połowę pretensyi po odłączeniu dyskontu i należitości przypadającej komisji kupieckiej za jej czynności w całej tej sprawie. Wypłata reszty miała nastąpić w pierwszych dniach listopada, a to po zupełnem sprawdzeniu rachunków z urzędami celnymi. Rząd meksykański rządził się w sprawie pomienionej słusnością i sprawiedliwością, i zawsze potąd dawał widoczne dowody szczerego i przyjaznego postępowania w stosunkach swych z Prusami.

— Według ogłoszonych sprawozdań miesięcznych banku pruskiego nie powiodło się instytutowi temu ograniczyć swoich czynności, chociaż szczerze o tem zamyślano. Stan należitości wekslowych powiększył się o 147,000, a pożyczek na zastawy i hypoteki o 1,174,600 talarów. Równocześnie zmniejszyła się rubryka pasywów obejmujących giro-kapitały złożone w banku o 922,100 talarów, zaczem strony ściągnęły dalszą jeszcze sumę wynoszącą blisko jeden milion talarów. Oprocentowane kapitały depozytowe (po większej części pieniądze sierocińskie i depozyta przymusowe) powiększyły się o 242,000 talarów. Przy tem szczerem pomnożeniu się kapitału obrotowego banku musiało za rozszerzeniem czynności bankowych nastąpić konieczne znaczne zmniejszenie się zapasów gotówki, a powiększenie się obiegu banknotów. Suma pierwszych wynosi 1,478,100 talarów, drugich zaś 784,200 talarów, razem więc przeszło 2 milionów. W banku berlińskiego stowarzyszenia kasowego wypadł rezultat nieco odmienny. Wprawdzie powiększył się stan należitości wekslowych o 31,850 talarów, natomiast jednak pomniejszył się stan pożyczek na hypoteki o 26,390 talarów, powiększyły się więc rachunki w tym względzie tylko o 5,500 talarów, lecz natomiast wpłynęło do banku giro-depozytów w sumie 219,797 talarów, tak że zapas gotówki powiększył się o 229,034 i wynosi w ogóle 1,210,194 talarów. (W. Z.)

(Nieporozumienia w sprawie kościoła katolickiego.)

Sztutgarda, 4. stycznia. Dziennik „Deutsches Volksblatt“ robi nad doniesieniem dziennika „Stats-Anzeiger“ o załatwieniu nieporozumień w sprawie kościoła katolickiego, następującą uwagę:

Jeżeli w dyecezyi Rottenburg nad wszelkie spodziewanie robiono układy dotyczące się treści zadań biskupa, tedy rezultatem ich może być tylko przedłożenie tej sprawy Stolicy apostolskiej. Przeto niemożna teraz jeszcze mówić o zupełnem załatwieniu punktów spornych. (A. B. W. Z.)

(Demonstracja na cześć biskupa Limburskiego.)

Limburg, 4. stycznia. W ostatnich dniach rozeszła się tu pogłoska, że biskup tutejszy zostanie uwięziony, ponieważ stosownie do ostatniego memoriału episkopatu reńskiego, na mocy przysługującego mu prawa obsadził ośm opróżnionych parafii. Chcąc przewielebnemu Pasterzowi okazać przy tej sposobności swą wierną przychylność dla świętego kościoła i dla jego domniemanie zagrożonej osoby zgromadzili się mieszkańcy Limburga licznie wieczór przed pomieszkaniem biskupa i odśpiewali chórem pieśń na cześć Najśw. Panny, poczem zagrzmiały głośnie wiwaty. Przewielebny biskup podziękował za ten dowód przychylności przemową z balkonu i pobłogosławił zgromadzonemu ludowi, który śpiewając hymn „Wielki Boże“ tłumnie popieszył do kościoła, dokąd się także udał biskup w towarzystwie kilku księży. (A. B. W. Z.)

(Kurs giełdy frankfurtskiej z 11. stycznia.)

Metal. austr. 5 $\frac{1}{2}$ 73 $\frac{1}{2}$; 4 $\frac{1}{2}$ 64 $\frac{3}{4}$. Akcyje bank. 1264. Sardyńskie — Hiszpańskie 38 $\frac{1}{2}$. 3 $\frac{1}{2}$ Wiedeń. — Losy z r. 1834 — 1839 r. —

(Kurs giełdy berlińskiej z 12. stycznia.)

Dobrowolna pożyczka 5 $\frac{1}{2}$ 100 $\frac{1}{4}$ p. 4 $\frac{1}{2}$ 99 $\frac{1}{4}$. 4 $\frac{1}{2}$ 99 $\frac{1}{4}$. 4 $\frac{1}{2}$ z r. 1853 97 $\frac{3}{4}$ p. Obligacye długi państwa 90 $\frac{1}{4}$. Akcyje bank. 108 $\frac{1}{4}$ l. Pol. listy zastawne nowe 94; Pol. 500 l. —; 300 l. —. Frydrychsdory 13 $\frac{1}{12}$. Inne złoto za 5 tal. 9 $\frac{1}{4}$. Austr. 5 $\frac{1}{2}$ met. —. Austr. banknoty 81 $\frac{1}{6}$.

Rosya.

Rygski Wojenny, Linlandzki, Estlandzki i Kurlandzki generał-gubernator, podał do Najwyższej Najjaśniejszego Pana wiadomości, iż Szlachta Linlandzka, oraz stowarzyszenie wiejskie Rygskie, prze-

jęci niezmiennem przywiązaniem do Tronu i Ojczyzny, oświadczyli się z gotowością wiernych poddanych na wszelkie ofiary, izby dopomóż do osiągnięcia świętego celu, wskazanego Najwyższym manifestem z dnia 20. października.

Do tego generał-adjutant książę Suworow dodaje, że urzędnicy cywilni rozmaitych wydziałów gubernii Kurlandzkiej, a za ich przykładem także urzędnicy w Estlandyi i niektórych wydziałów w Linlandyi, przejęci temiz pobudkami, udali się do niego z prośbą o wyjednanie Najwyższego zezwolenia na odtrącenie aż do czasu ukończenia wojny z Turkami, dziesiątej części pobieranych przez nich pensyi na korzyść szpitali, urządzonych na polu działań wojennych.

Najjaśniejszy Cesarz, wzruszony tyle godnem pochwałą uniesieniem wspomnianych stanów kraju Bałtyckiego, Najmiłościwiej poruczyć raczył generał-adjutantowi księciu Suworow, wynurzyć im szczerą Najwyższą wdzięczność, i zarazem oświadczyć podwładnym mu urzędnikom cywilnym, że spótczucie ich dla walecznych wojsk naszych szczególnie przyjemne jest Jego Cesarzkiej Mości, lecz że w obecnem położeniu Rosyi, Najjaśniejszy Pan nie widzi konieczności i nie pragnie pozbawiać wykonawców rozporządzeń rządu nawet części sprawiedliwego wynagrodzenia, jakie pobierają za gorliwe swe trudy. (Gaz. Warsz.)

Księztwa Naddunajskie.

(Uzbrojone bandy rabusiów. — Złagodzenie kary więźniów. — Doniesienia z Krajowy.)

Doniesienia gazety kronsztadzkiej (z 29. z. m.) z Bukaresztu sięgają po dzień 27. grudnia. Mianowicie zaś z okolic naddunajskich donoszą o gwałtach niesłychanych. Emigracya wołoska przebywająca w obozie pod Kalafatem zebrała uzbrojone bandy z włóścian okolicznych, które zabiegły aż pod Czeunice, i zrabowały włósci przyległe, i cały płon z tego rabunku dostawiły do Kalafatu. Organizacya tych hord zbójceckich emigracya nie jeszcze nie zyskała, i tylko przywiodła kraj do straty. Oddziałami temi chciało utrudnić pochod wojenny Rosyanom pod Grują, lecz zamiaru tego nie dopną bynajmniej. W razie bowiem silniejszego natarcia Rosyan hordy te nie dotrzymają placu, i rozpierzchną się na wszystkie strony.

Jenerał baron Budberg złagodził kilkunastom więźniom skazanym na lat 15 i 16 karę tę na 14, 13 i 12 lat więzienia.

Z Krajowy, gdzie spokój znów przywrócono, donoszą, że w szpitalach tamtejszych znajduje się do 900 chorych żołnierzy rosyjskich, i że ces. rosyjski jenerał, baron Budberg, upoważnił departament wyznań religijnych do podniesienia 80,000 piastrow z kas eparchialnych i rozdania kwoty tej pomiędzy rannych żołnierzy w dzień św. Mikołaja. Na obchód uroczystości Bożego Narodzenia zaliczono z kas pomienionych według dawnego zwyczaju 80,000 piastrow na cele podobne, z których wszakże rozdadzą 50,000 piastrow pomiędzy ubogich, a 5,000 pozostawią w rezerwie na nieprzewidziane wypadki.

Jenerał Fischbach przeniósł główną kwaterę swoją z Radowanu bliżej Kalafatu. Przednie czaty brygady jego stoją w Skripe. Wojska tureckie nie wyszły jeszcze z Kalafatu, i zapewne nie ustąpią z tamąd bez krwawej wpród walki. (Tr. Z.)

Turcya.

(Banda rozbójników samiockich blisko Scala.)

Do dziennika „Preuss. Cor.“ piszą ze Smyrny z 21. grudnia r. z., że tamtejszy jenerałny konsul francuski otrzymał 17. wieczór umyślnym gońcem wiadomość o wylądowaniu bandy rozbójników samiockich w bliskości Scala. Składała się z osób około 40, i zaczęła rabować pobliskie folwarki tureckie. O tym wypadku zawiadomiono także i gubernatora w Smyrnie, Izmaela Baszę, który powziął natychmiast kroki potrzebne dla ścigania bandy zbójceckiej. — W pobliżu Rhodos pojawili się znów rozbójnicy morscy, i wysłano przeciw nim korwetę parową „Custozza.“ (W. Z.)

Doniesienia z ostatniej poczty.

Paryż, 12. stycznia. Pan Armand Bertin, właściciel gazety *Journal des Débats* umarł.

Karlsruhe, 12. stycznia. Jego królewicz. Mość Rejent utworzył właśnie sejm krajowy. Ustęp odnoszący się do nieporozumień kościelnych tak opiewa: Żałuję bardzo nieporozumień spowodowanych postępowaniem Arcybiskupa Fryburga broniącego swych żądanych dalszych przywilejów. Im więcej tę sprawę zapoznają poza granicami W. księztwa, tem więcej cieszę się zaufaniem, jakim i w tym względzie obdarza mnie większa część mego ludu, wiedzioną przekonaniem, że wiara moich katolickich poddanych jest mi równie święta jak własna. Chciejcie mi zaufać, że z zachowaniem godności i praw korony będzie nieustannem usiłowaniem mojem usunąć zachodzące nieporozumienia w drodze spokojnej umowy, i zapewnić reprezentantom władzy kościelnej także zewnętrzne stanowisko takie, któreby zdolne było popierać ich błogie i święte zadanie.

Berlin, 13. stycznia. Zawarty między Prusami i Danią traktat pocztowy wchodzi z dniem 1. lutego w moc obowiązującą.

Turyń, 9. stycznia. W Fortona, Vaghera, Alessandria i Montmeliano były zbiegowiska ludu, z powodu podniesienia ceny soli. Niebawem jednak przywrócono spokojność. Osiedli w Genuy protestanci zakupili stary kościół dla urządzenia w nim świątyni protestanckiej. (L. k. a.)

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe w obwodzie Kołomyjskim.)

Kołomyja, 10. stycznia. Według doniesień handlowych płacono w drugiej połowie zeszłego miesiąca na targach w Kołomyi, Sniatynie i Kuttach w przecięciu za korzec pszenicy 5r.45k.—5r.41k.—6r.5k., żyta 4r.12k.—4r.24k.—4r.46k., jęczmienia 3r.15k.—2r.38k.—3r.14k., owsa 1r.54k.—2r.4k.—1r.50k., hreczki 3r.15k.—0—3r.36k., kukurudzy 3r.36k.—3r.8k.—3r.36k., kartofli w Kuttach 2r.20k. Cetrnar siana kosztował 44k.—48k.—1r.30k., wełny w Kuttach 20r. Sąg drzewa twardego 6r.—18r.—6r., miękkiego 4r.—0—5r.48k. Funt miesa wołowego sprzedawano po 3¹/₅k.—2³/₅k.—3¹/₅k. i garniec okowity po 36k.—1r.23k.—1r.40k. m. k.

Kurs lwowski.

Dnia 14—15. stycznia.

	gotówka		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski m. k.	5	36	5	40
Dukat cesarski " "	5	41	5	45
Półimperyal zł. rosyjski " "	9	50	9	54
Rubel srebrny rosyjski " "	1	54	1	55
Talar pruski " "	1	44	1	47
Polski kurant i pięćzłotówka " "	1	25	1	26
Galicyjskie listy zastawne za 100 złr. " "	90	7	90	25

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 14. stycznia 1853.

	złr.		kr.	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Kupiono przez kuponów 100 po m. k.	—	—	—	—
Przedano " " 100 po " "	—	—	—	—
Dawano " " za 100 " "	—	—	—	—
Żądano " " za 100 " "	—	—	—	—

(Kurs wiedeński i weksłowy z 14. stycznia 1853.)

Obligacje długu państwa 5°/₁₀₀ 92¹/₂; 4¹/₂ 92¹/₈; 4°/₁₀₀ 72⁷/₈; 4°/₁₀₀ z r. 1850 —; wylosowane 3°/₁₀₀ —; 2¹/₂ 0/0 —. Losy z r. 1834 228; z r. 1839 132⁷/₈. Wied. miejsko bank. —. Akcy bankowe 1320. Akcy kolei półn. 2285. Głognickiej kolei żelaznej —. Odenburskie —. Budwejskie —. Dunajskiej żeglugi parowej 629 Lloyd 610 Galic. l. z. w Wiedniu —. Akcy niższo-austr. Towarzystwa eskompotowego à 500 złr. 481¹/₂ złr.

Amsterdam l. 2. m. 102³/₄. Augsburg 122¹/₈ 3. m. Genua — l. 2. m. Frankfurt 121¹/₄ p. 2. m. Hamburg 90³/₄ l. 2. m. Liwurna 119 p. 2. m. Londyn 1153¹/₂ l. 3. m. Medyolan 119¹/₂. Marsylja l. —. Paryż 143³/₄ l. Bukareszt —. Kon-

stantynopol —. Agio duk. ces. —. Pożyczka z r. 1851 5°/₁₀₀ lit. A. — lit. B. —. Lomb. —. Pożyczka z roku 1852 —. Oblig. indemn. —.

(Kurs pieniężny na giełdzie wied. d. 13. stycznia o pół do 2. popołudnia.)

Ces. dukatów stęplowanych agio 25¹/₄. Ces. dukatów obrączkowych agio 25¹/₄. Ros. imperyały 9.40. Srebra agio 21 gotówka.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 14. stycznia.

Hr. Łoś Tadeusz, z Narola. — Hr. Łoś Jarosl., c. k. komisarz komitatowy, ze Zółkwi. — Hr. Dzieduszycki Jan, z Sichowa. — P. Lewicki Józ., z Bonowa.

Dnia 15. stycznia.

PP. Zagórski Miecz., z Wołkowa. — Torosiewicz Maur., z Ostrawy. — Maniewski Jan, z Przemyśla. — Obertyński Leopold, ze Stronibab.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 14. stycznia.

JE. Hr. Mier Feliks, do Witkowa. — Hr. Gołuchowski Artur, do Brzeska. — PP. Kunaszewski Wład., do Złoczowa. — Heller Alex., c. k. komisarz komitatowy, do Krakowa.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 14. i 15. stycznia.

Pora	Barometr w mierze wied. sprovedzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Średni stan temperatury do g. 6 zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6 god. zrana	27 11 2	— 5°	— 5°	wschodni°	pochmurno
2 god. pop.	27 11 2	— 5°	— 9°	"	mglisto
10 god. wie.	27 11 2	— 9°		"	pochmurno
6 god. zran.	27 11 9	— 5°	— 3°	wschod.°	mglisto
2 god. pop.	28 0 06	— 3°	— 5°	"	pochm.
10 god. wie.	28 0 06	— 4°		połud.wschodni°	pochm.

T E A T R.

Dziś: Przedst.: polskie: „Kapitan Zosia.“

Dnia 14go stycznia 1853 roku wyciągnięto w c. k. urządzie loteryjnym Lwowskim następujące pięć liczb:

45. 71. 10. 38. 73.

Przyszłe ciągnięcia nastąpią dnia 28. stycznia i 11. lutego 1854 roku.

K R O N I K A.

Jedenasta składka z wykupna kart uwalniających od powinszowań Nowego Roku 1854:

Złożyli pp.: Franciszek Hase 10k., Leopold Haffner 40k., Stefan Spensberger 20k., Józef Hase 20k., pani Róża Kolarz 20k., Julia Weimes 20k., Wilhelm Pożniak 10k., Teresa Hendrich 10k., Leopold Dachler 30k., Salomon Klärman 1r., Karol Kuryłowicz 1r., pp.: Kajetan hr. Karnicki 5r., Ludwik hr. Zabielski 2r., Dr. Tomasz Rajski 1r., C. Peret 1r., J. Smutny 40k., Izidor Zwergel 40k., Edward Dahlke 20k., N. N. 6k., Juliusz Grigar 10k., W. Magnowska 20k., A. Kaliszewska 20k., T. Kr. 30k., Nick 10k., Gustaw Kuhn 10k., C. A. P. 10k., Strojnowski, c. k. prezydent wyższego sądu krajowego 5r., Veltze, dyrektor poczty 2r., Bogucki, sekretarz dyrekcji finansów krajowych 2r., M. Brzyski 1r., Ignacy Keller 1r., M. Giunti 1r., Teresa Weck 1r., Scriba, pułkownik 20k., N. N. 18k., Schnirch 1r., Karol Schneider 20k., Fryderyk Hann, verwalter 1r., Dorota Schneider 20k., Karolina Winter 1r., p. Martini, radzca apell. 1r., pani Ziękowska 1r., pp. Osternann, pensyon. radzca gubern. 1r., Michał Żarski, radzca foralny 2r., Edward Napadiewicz 2r., Józef Zaleski 20k., Jan Reisel 30k., Zaleski, porucznik 10k., Tyszkowski 30k., Karol Pietsch 2r.1k., Karol Schubuth 2r., Józef Kestler 30k., Antoni Kuschee 1r., Chryzanty Klipunowski 10k., Fr. Schmidt, pensyon. dyrektor kasy 1r., Grabowski 20k., Mayer 6k., J. W. 15k., Gensthaler 30k., Błoński 6k., Ordynski 10k., pani Dekanska 6k., Galiński 20k., Dersch 6k., Menkarska 6k., Stasikiewicz 4k., ka. Franciszek Górski, pensyon. katecheta 2r., pani Teodozja Justian 1r., pp. Dr. Kosiński 1r., Ambros 20k., Bitimuh 40k., Raab 20k., Marherr, c. k. major 1r., Köhler, komisarz policyi 30k., panie: Karolina Schmidt 1r., Ludmila Wrońska 10k., baronowa Canstein 30k., pp. Łukasz Straszak 2r., R. S. 2r., Teodorowicz 1r., Telichowski 30k., Jan Kubiński 30k., Ziętkiewicz 1r., jeneralna ajencya reunionie adriatica 2r., pp.: Dr. Mahl, adwokat krajowy 1r., Dokupil 30k., W. Schmidl, budowniczy 1r., Jan Torowski 30k., Jan Korner 1r., Jan Koll 30k., Jakób Priester 40k., Gustaw Pravicino 10k., Haas 12k., Dr. Bartmański 2r., Dr. Blumenfeld 1r., Leon Ostrowski 2r., Konstanty Wodecki 1r., Fr. Stankiewicz 1r., A. J. Stock 20k., Antoni Stock 20k., pani Marya Rybicka 12k., pp. Styczyński 30k., Józef Hornung 10k., panie: Eleonora Birtus 1r., Karolina Ziegler 20k., pp. J. Podczaszyński 30k., H. Komora 20k., Alexander Titz 40k., Stanisław Sokulski 10k., Jan Burzyński 40k., Nikorowicz 4k., Dr. Paździera 2r., Jonas 1r., Gebauer 1r., Lang 30k., Beck 30k., Arnold 20k., Mikolasch 1r., Marya Mikolasch 30k., Leontyna Mikolasch 30k., Karol Mikolasch 30k., Julia Mikolasch 30k., pp.: Fr. Brugger, radzca szkolny 1r., Jan Krausilka, sekretarz finansów 3r., Nadermann, nadkomisarz pol. 1r., Trinkanin 10k., Karol Schrein 10k., A. K. 10k., A. S. 10k., Dr. Serda 1r., W. Rasch 30k., panie: Anna Filipowicz 4k., Eleonora Witoszyńska 40k., Karolina Zarzycka 1r., Klementyna Schaupt 20k.

Ze składki XI. wpłynęło razem . . . 105 złr. 16 kr.

Łącznie z dawniejszą (ob. Nr. 11 G. L.) . . . 1045 złr. 33 kr.

Wynosi ogółem . . . 1150 złr. 49 kr.

Przez nieostrożność w paleniu drzewem wilgotnym, a raczej przez nierozważne zatykanie pieca wprzód, nim się węgle wypalą, umarło z sześciu osób troje, dwa tygodnie temu w Leśnikach pod Brzeżanami. Umarł gospodarz Wasyl Iwanów, syn jego ośmioletni Iwan i dziewczka najemna Maruńka Loposz. Troje otrzyżwionych: żona Parańka, syn Wasyl i parobek Wasyl Demczyszyn zawdzięczają jedynie zręczności lekarza, że odzyskali przytomność, ale obawa niebezpieczeństwa jeszcze nie minęła.

— Spiewają dzienniki o cudnym przybytku swobody dla kobiet w Madary pod Szumlą. Proszę! jak-to kobiety kiedy rzecz o nich, sekret trzymają. Waszak Szumla tu za wrotyma, na staję od Multan, z którymi żyjemy, kochamy się i obucjemy, i mężczyznom o tem ani się śniło, aż nam p. Raume w swojej „Geographie de la Grèce et de la Turquie d'Europe“ oczy otworzył i pokazał: „Oto Madara! przybytek, słoboda emancypowanych kobiet tureckich. Jest ich 2000 zawsze w pogotowiu bronie organizacyi swojej, i ktoby się między nich powazył ze czczej ciekawości jedynie, zginie, tak zginie, bo piękne Madaranki gościa tylko za interesem witają, gdyż są tak uczciwe, że dawniej Beyowie z nich sobie tancerek dobierali, a przytem tak są doświadczonyj dzielności, że składały straż przyboczną Der-Bejów“. — P. Raume, jeżeli był w Bulgaryi, musiał być lafem, bo wtenczas w każdej wsi, chociażby nie była tak słodka jak Madera, kobiety same. Bulgarzyn stary bawi się rolą więc w polu z chłopcami, Bulgarzyn młody z trzodami w odajach, rusza od stepu do stepu i zawleka się z bydłem do Rumelii, Makdonii, nawet Tesalii i Albanii; znanym jest wszędzie i witany za „Vlaha“ tyle co Przybysza, albo „Wlaza“, który z towarem swoim zalazł między cudzych. Że dziewczki i baby zostają na gospodarstwie, mamy to samo i u nas w Galicyi z wiosną, kiedy gospodarz z parobkiem i chłopcami przy roli w polu.

— Holenderka Engeltje van der Vlies była w swoim czasie przedmiotem nie małej uwagi, zwłaszcza iż nawet sławny badacz natury Oken w swojej „Isis“ potwierdził uczynione na niej spostrzeżenia. W tych dniach umarła w Pijnaker w wieku lat 66. Według własnego zeznania nie jadła nic od maja 1818 roku, a od 10. marca 1822 nic nie piła. Badania prowincjonalnej komisji lekarskiej Holandyi południowej w r. 1826 potwierdziły to zeznanie, mimo iż dotychczas nie powiodło się sztuce wykazać, jakim sposobem mogła w tym stanie utrzymać siły żywotne przez czas tak długi. Lekarze oczekują z natężoną ciekawością ogłoszenia rezultatu obdukcji.

Według Koloniskiej Gazety okazało się przy obdukcji, że wspomniona Engeltje van der Vlies jadła nawet wkrótce przed śmiercią. Rzecz ciekawa, jak zdołała przez tak długi przeciąg czasu ludzi wszelkie badania urzędowe, i zjad ją dochodziła żywność.